

Pfv.IV.20.821/2012/10.szám

A Kúria a dr. Cziráki és dr. Icsu Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Icsu Róbert pártfogó ügyvéd) által képviselt felperesnek a Kopcsik Károly intézményparancsnok által képviselt Váci Fegyház és Börtön (2600 Vác, Köztársaság út 62-64.) I. rendű, a .. által képviselt Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága II. rendű és a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (1054 Budapest, Akadémia u. 3., ügyintéző:... főosztályvezető) által képviselt Magyar Állam III. rendű alperesek ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt a Pest Megyei Bíróságon 21.P.28.679/2008. számon megindított és a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.980/2011/10. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes által 76. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek személyenként 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 600.000 (hatszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket, valamint a felperes pártfogó ügyvédjének díját az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet által megállapított tényállás szerint a felperest, embercsempészet miatt jogerős szabadságvesztés büntetésre ítélték. 2008. január 28-ától 2008. szeptemberéig az I.r. alperesnél töltötte büntetését. Ebben az időszakban a folyamatban levő büntetőügyek miatt többször került más fegyházakba átszállításra. Az I.r. alperesi intézetben az MZ körlet II. emelet 127. számú zárkájában biztosítottak helyet a felperesnek. Ez a zárka 8 m² alapterületű, két személy elhelyezésére szolgál. Ebben az időszakban központi kábelhálózat a körletben nem volt kiépítve, a televíziózást egyedi antennával lehetett megoldani. Az MZ épület betonszerkezetű, lapos tetős, a II. emeleten a folyosó egyik oldalát a cellák, a másik oldalát az épület fala határolja. A falon szellőző nyílások vannak, melyeket részlegesen fémlemezzel takarnak el. A felperes zárkájában 2008. májusáig egyedül volt, ekkor helyezték hozzá ..t. Az ágyak szabvány méretűek, szekrény és el nem különített vécé található a zárkában.

Amikor a felperes egyedül volt a cellában, saját televízióját használta, kérésére a letétből azt kiadták részére, először 2008. március 31-én. Ez a készülék elromlott, ezért a felperes másik készüléket hozatott be. Ennek használatát biztonsági szempontból nem engedélyezte az I.r. alperes, mert a 6 voltos tápegység miatt alkalmas lehetett mobiltelefon feltöltésére. A második készülék Lenco típusú volt, 2008. április 23-án került letétbe, egy 3 méteres un. koax kábelrel együtt. 2008. május 13. és május 19. között a felperes az I.r. alperes tévékészülékét kapta meg használatra, ezt május 19-én leadta. A felperes két alkalommal kérte a koax kábel kiadását, amit az I.r. alperes arra hivatkozással nem engedélyezett, hogy az nem gyári készítésű. Ugyancsak nem adta ki az I.r. alperes a felperes által letétbe helyezett elosztót és az erősítő antennát sem, mert a letétben csak egy hálózati elosztót találtak. A felperes 2008. június 25-én kérte, hogy a nagy melege tekintettel az ételbeadó nyíláson keresztül biztosítsák számára a szellőzést. Ezt a kérelmet az I.r. alperes parancsnokhelyettese, parancsnoki jogkörben eljárva elutasította. A határozat ellen a felperes 2008. július 1-jén panasszal élt, őt július 3-án személyesen meghallgatták, amelyről jegyzőkönyv készült. A felperes itt előterjesztett panaszát a II.r. alperes parancsnoka 12-2-324-E/7/2008. számú határozatával 2008. július 9-én elutasította. A határozat indokolása kifejtette, hogy az adott zárkában az ablak zárt udvarra néz, az ételbeadó nyílások zárt folyosóra nyílnak, ahol ablak nincs, a szellőzés pedig szellőzőnyílásokkal biztosított. Ehhez képest az ételbeadó nyílások lenyitásával érdemi légmozgás nem idézhető elő. A határozatban az is szerepel: az ételbeadó nyílások nyitva tartása biztonsági szempontból aggályos, az ellenőrzés nem megoldható. 2008. júniusának második felében több napon keresztül hőség volt Vácon és

környékén.

Hőség esetére a II.r. alperes utasítására az I.r. alperes a hőségriadóval kapcsolatos feladatok ellátására még 2007-ben intézkedést hozott. Ez az intézkedés kiterjedt az MZ épület tetejének hűtésére, a napi rend szerinti fürdésre, a szabad levegőn való tartózkodásra és arra is, hogy az udvari zuhanyozókat az elítéltek ilyen esetben használhassák, a fürdővíz hőmérsékletét csökkentsék, továbbá arra, hogy a szabadidős programok megszervezésénél az elítéltek hűvösebb helyen tartózkodhatnak. Az intézkedés engedélyezte a ruházatkönnyítést és az egészségi állapotuk miatt veszélyeztetett elítéltek fokozott orvosi felügyeletét. A zárkában a folyóvíz megfelelő mértékben biztosítva volt, a felperes hideg vizes lábáztatással és hideg borogatással is hűthette magát.

A felperes kárigényét először 2008. július 3-án kelt beadványában fogalmazta meg. Az elsőfokú, a kárigényt elutasító határozatot az I.r. alperes 2008. szeptember 4-én hozta meg. A határozat a Tiszaölki BV intézetbe (ahová a felperest idő közben átszállították) 2008. szeptember 19-én érkezett meg, ahol azt a felperes átvette. 2008. második felében a felperes több keresetet terjesztett elő az I.r. alperessel szemben, amelyeket a bíróság egyesített.

A felperes több esetben módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az I-II-III.r. alperesek megsértették az egészséges elhelyezéshez, az egészséghez, testi épséghez, az emberi méltósághoz, a művelődéshez, szórakozáshoz való személyiségi jogait. Ennek jogkövetkezményeként kérte az alpereseket kötelezni összesen 6.000.000 forint nem vagyoni kártérítés egyetemleges megfizetésére. Az I.r. alperes jogsértését abban látta megvalósulni, hogy váci fogvatartása során nem biztosította a MZ körletben, a II. emelet 127. cellában az elkülönített véce használatot, a személyenként 3 m² és 6 légköbméter mozgásteret, valamint 2008. nyarán a hőségriadó idején nem biztosította a zárka megfelelő szellőzését. Ezen túlmenően nem engedték az előírásoknak megfelelő televíziójának letétből való felvételét, és az ehhez tartozó elosztót, antennát és koax kábelt sem kapta meg. Sérelmezte, hogy az I.r. alperes a jogszabályban előírt 30 napon belül kártérítési igényét nem bírálta el és nem hozott határozatot. A felperes a nem vagyoni kártérítési igényét államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének kötelezettségére alapozta. A II. és III.r. alperesek jogsértése, illetve kártérítési felelőssége tekintetében azt adta elő, hogy a II.r. alperes felettes szerve az I.r. alperesnek és együttesen alkotják a büntetés-végrehajtási szervezetet közigazgatási értelemben, a III.r. alperes fenntartónak tekinthető, hiszen költségvetéséből biztosítja a büntetés-végrehajtás fenntartásának anyagi háttérét.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította: az I.r. alperes azzal, hogy nem biztosította a felperes számára a büntetés végrehajtása során a jogszabályban előírt légteret és mozgásteret, valamint az elkülönített vécét, megsértette a felperes emberi méltóság védelméhez fűződő személyiségi jogát. Egyebekben a keresetet elutasította. Az elsőfokú bíróság megállapította: a felperes jogerős szabadságvesztés büntetését töltötte, személyes szabadsághoz való jogának korlátozása tehát törvényi rendelkezésen alapult. Szükségtelennek ítélte meg a zárka szakértői vizsgálatát, figyelemmel arra, hogy a szükséges adatok ennek hiányában is megállapíthatóak voltak. Kifejtette: a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a megállapított jogsértéssel okozati összefüggésben olyan kárai keletkeztek, amelyek csak nem vagyoni kártérítéssel lennének kompenzálhatók. Az elsőfokú bíróság ebben a körben megállapította: a felperes életminőségének csökkenése alapvetően magából a szabadságvesztés büntetésből következett, a megállapított jogsértés önmagában nem vagyoni kártérítés megítélésére alapul nem szolgálhatott. A zárka hőmérsékletével kapcsolatban az elsőfokú bíróság kifejtette: az I.r. alperes minden szükséges intézkedést megtett a hőség idején, erre nézve külön tervet készített, amelyet végre is hajtott. Azt is megállapította, hogy az ételbeadó nyílás megnyitásával keresztszellőzést nem lehetett megoldani és az I.r. alperes a ruházat könnyítését is lehetővé tette, így kártérítés alapjául szolgáló jogellenes és felróható magatartást nem tanúsított. A televízió és tartozékai kiadása tekintetében megállapította, hogy 2008. márciusában a felperes részére a saját készüléket kiadták, azonban az elromlott, ezt követően pedig az I.r. alperes készülékét vette igénybe, majd azt néhány nap után visszaadta. Helytállónak találta azt az I.r. alperesi álláspontot, hogy a saját készülék használata biztonságtechnikai okokból a 6 voltos adapter miatt nem volt engedélyezhető, mert ez alkalmas lett volna mobiltelefon feltöltésre is. A felperes nem élt azzal a lehetőséggel, hogy ismételten az I.r. alperes készülékét használja. Ehhez képest pedig a művelődéshez való jog megfelelően biztosítható lett volna. Az elsőfokú bíróság megállapította: az I.r. alperes a nála letétben elhelyezett tárgyakért letéteményesként felelősséggel tartozik. Az őrzött dolgokat köteles lett volna kiadni, ez azonban nem személyiségi jogi kérdés, hanem vagyoni típusú kárigény alapja lehet. Az un. koax kábel kiadása tekintetében megállapította: miután a felperes nem tudta bizonyítani azt, hogy boltban vásárolt kábel kiadását kérte, az I.r. alperes jogosult volt biztonságtechnikai szempontra való hivatkozással a kiadást megtagadni. A határozathozatal időtartama tekintetében valóban késedelem történt, de a felperes nem bizonyította, hogy ezáltal személyiségi jogai szenvedtek volna sérelmet. A felperest a határozathozatal késedelméből következően kár nem érte, ugyanezen tárgyban született kereseteit a bíróság befogadta.

Az elsőfokú bíróság megállapította: a II.r. alperes jogellenes magatartást nem tanúsított, nem sértette a felperes emberi méltóságát, személyes szabadságát. A II.r. alperes közvetlenül nem jogosult a felújítási keret felhasználásának meghatározására, csak az összeg felhasználásával kapcsolatban illeti meg az ellenőrzési jog. A II.r. alperes parancsnoka a szellőzéssel kapcsolatos felperesi panaszt határidőben elbírálta és miután a II.r. alperes jogellenes felróható magatartást nem tanúsított, kártérítési felelőssége sem állhatott fenn. A III.r. alperes felelősségének vizsgálata során az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a Magyar Államot a fegyházviszonyok túlzásúfolttsága és a nem megfelelő életkörülmények miatt, a felperes személyhez fűződő jogainak megsértése miatt felelősség nem terheli. Utalt arra, hogy a személyiségi jogok megsértését még jogi személy eljárása esetén is csak természetes személy követheti el. Speciális kárfelelősségi szabályok alapján a munkáltató vagy a megbízó köteles helytállni a természetes személy által okozott károkért. A III.r. alperes azonban az adott jogviszonyban nem minősül megbízónak vagy munkáltatónak. Megállapította: a III.r. alperes közvetlenül jogviszonyokban nem vesz részt, az állami feladatokat szervezet útján gyakorolja, ezért a közigazgatási szervek közül az önálló személyek lehetnek jogviszonyok alanyai.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen a határozat hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását, másodsorban pedig az első fokú ítélet megváltoztatását és a keresete szerinti ítélet meghozatalát kérte.

Az alperesek az első fokú ítélet helybenhagyását kérték, annak helyes indokaira való utalással.

Fellebbezés hiányában a jogsértést megállapító rendelkezés jogerőre emelkedett. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében helybenhagyta. A jogerős ítélet megállapította: a felperes fogva tartása során kizárólag a szabadságvesztés büntetést ténylegesen végrehajtó I.r. alperessel volt kapcsolatban. Önmagában az a tény, hogy a II.r. alperes felettes szerve az I.r. alperesnek és az I. és II.r. alperesek az állam szervezeti rendszerébe tartoznak, a II. és III.r. alperesekkel szemben igényt nem alapoz meg. Az állam tevékenységét és feladatait az általa kialakított szervezeti rendszeren keresztül végzi, ebben a szervezeti rendszerben helyezkedik el az I. és II.r. alperes. Az, hogy az állam és szervezetei között közjogi kapcsolat és láncolat áll fenn, a kárfelelősséget nem alapozza meg. A felperes által előadott tényállások miatti közvetlen jogsérelmet kizárólag a fogva tartó intézet, azaz az I.r. alperes okozhatta,

így a II. és III.r. alperesekkel szemben a kereset jogviszony hiányában nem alapos.

Az I.r. alperes felelősségével kapcsolatban a jogerős ítélet kifejtette: az I.r. alperes a rendkívüli meleg jelentkezésekor a tőle elvárható magatartás tanúsításával nem okozott jogsérelmet a felperesnek. Ugyancsak nem sértett személyhez fűződő jogot a televízió és annak tartozékai kiadásával kapcsolatban. Egyetértett a jogerős ítélet az elsőfokú döntéssel abban, hogy az I.r. alperes tévedett, amikor a felperes kárigényét 60 napos határidő alkalmazásával bírálta el. Ezzel összefüggő, megfelelő jogsértés megállapítása iránti kereseti kérelmet azonban a felperes nem terjesztett elő. A felperes kizárólag a fellebbezésében hivatkozott a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére, de ilyen igényt a keresetében nem érvényesített. Ez az igény érdemben a fellebbezési eljárásban már nem vizsgálható. A zárkakörülményekkel összefüggésben megállapított emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogsérelem a jogerős ítélet megállapítása szerint nem volt olyan mértékű, ami nem vagyoni kártérítés alkalmazását tette volna szükségessé. Egyetértett a jogerős ítélet az első fokú ítélettel abban is, hogy a felperes elsődleges hátránya abból keletkezett, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának következtében kénytelen elszemvedni jogainak lényeges mértékű, ugyanakkor törvényes korlátozását. Ehhez képest nem jelent olyan mértékű többletsérelmet a zárka szűkössége és az elkülönített vécé hiánya, ami a felperesnek olyan jelentős lelki többlet megterhelést jelentene, ami más módon nem hárítható el, mint a nem vagyoni kártérítés alkalmazásával. Részletesen megindokolta a jogerős ítélet azt, hogy a személyiségi jogi jogsértés megállapítása nem jelenti automatikusan nem vagyoni kártérítés megítélését is. A nem vagyoni kártérítés jogintézményét nem lehet elszakítani a kártérítés általános szabályaitól, ebből következően a felperesnek bizonyítási kötelezettsége van, amely a kár bekövetkezésére, az alperes jogellenes és károkozó magatartásának bizonyítására és a két tényező közötti okozati összefüggés igazolására terjed ki. A jelen esetben igazolható hátrány a felperesnél nem volt megállapítható. A jogerős ítélet megállapította: megalapozottan mellőzte az első fokon eljáró bíróság a szakértői bizonyítás elrendelését, erről külön alaki határozatot nem kellett hoznia, továbbá az elsőfokú bíróság helyesen döntött a pernyertesség-pervesztesség arányának megítélésében is.

A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő újabb felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen az első- és másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését és a rendelkezésre álló adatok alapján a felperesi keresettel egyező tartalmú ítélet meghozatalát, másodlagosan pedig a jogerős ítéletnek az első fokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. A

felperes felülvizsgálati kérelmével egyidejűleg igazolási kérelmet is előterjesztett, arra az esetre, ha a Kúria a felülvizsgálati kérelmet késedelmesen előterjesztettnek tekintené. Kérelmében előadta, hogy az eljáró bíróságok jogszabálysértő döntéseket hoztak. Megalapozatlanul hagyták figyelmen kívül a II. és III.r. alperesek önálló helytállási kötelezettségét, jogsértő módon mellőzték a felperes által indítványozott szakértői bizonyítás lefolytatását. A felülvizsgálati kérelem kifejtette: az eljáró bíróságok nem tettek eleget indokolási kötelezettségüknek, amikor nem értelmezték azt, hogy miért 10 % arányban lett pernyertes a felperes. A felülvizsgálati kérelem a III.r. alperes felelősségét abban látta megállapíthatónak, hogy a költségvetésen keresztül kell az anyagi feltételeket biztosítani a büntető-végrehajtás számára. Felelőssége fennáll, ha nem biztosítja a feltételeket a BV intézeteknek a megfelelő körülmények kialakítására és fenntartására. A felperes kérelmében előadta azt is, hogy a hőség tekintetében tett I.r. alperesi intézkedések elégtelenek voltak, a felperes mozgási lehetősége korlátozott volt, egy órát tölthetett naponta az udvaron, ruházkodása korlátozott volt, a zárka mérete kicsi és szellőzése pedig nem volt megoldott. Az I.r. alperes nem tett eleget jogszabályi kötelezettségeinek, ezáltal a felperes életét, testi épségét, egészségét sértette és veszélyeztette, nem tanúsította a tőle elvárható magatartást sem. A televízió használatával kapcsolatban kifejtette: a perbeli adatokból az állapítható meg, hogy az I.r. alperes felróható magatartása miatt nem kapta meg időben a lehetőséget a televízió használatára. Azzal, hogy az I.r. alperes jogellenesen tagadta meg a tévékészülék kiadását, sérült a felperes információhoz fűződő és emberi méltósághoz való joga. A felperes a felülvizsgálati kérelmében kifogásolta a kártérítési igényről hozott döntés késedelmét is, állította, hogy ezzel okozati összefüggésben kár érte és megsérült a tisztességes eljáráshoz való joga.

Az I.r. alperes a jogerős ítélet hatályában való fenntartását indítványozta, annak helyes indokaira való utalással. A II-III.r. alperesek érdemben ugyancsak a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérték, a III.r. alperes jelezte, hogy a felperes igazolási kérelmét nem tartja megalapozottnak.

A felperes határidőben nyújtotta be felülvizsgálati kérelmét, ezért mulasztás hiányában igazolásra sem volt szükség.

A felülvizsgálati kérelem érdemben az alábbiak szerint alaptalan.

A zárka méretével kapcsolatos felperesi kereseti kérelem megalapozottságára vonatkozó rendelkezés fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett. Ehhez képest a felülvizsgálati eljárásban azt kellett vizsgálni, hogy a megállapított jogsértéssel okozati összefüggésben keletkezett-e a felperesnek olyan kára, hátránya,

amely csak nem vagyoni kártérítéssel lenne kompenzálható, illetve megállapítható-e további jogsértés az alperesek terhére. A Ptk. 75. § (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, ezen jogok a törvény védelme alatt állnak. A 76. § értelmében a személyhez fűződő jogok megsértését jelenti különösen az egyenlő bánásmód követelményének megsértése, a lelkiismereti szabadság sérelme és a személyes szabadság jogellenes korlátozása, a testi épség, az egészség, valamint a becsület és az emberi méltóság megsértése.

Az eljáró bíróságok helytállóan állapították meg, hogy a II. és III.r. alperesek felelőssége érdemben kizárt. A Magyar Állam III.r. alperes magánjogi viszonyba felperessel nem került. Az állami feladatokat az állami intézmények szervezett rendszerén keresztül látja el. Önmagában az a körülmény, hogy a költségvetést az állam meghatározott szervei állapítják meg, nem teremt semmiféle kapcsolatot a III.r. alperes és a felperes személye között. A II.r. alperes a fogva tartás körülményei és gyakorlata tekintetében ugyancsak nem kerül közvetlen kapcsolatba a felperessel. A II.r. alperes alkalmazottai a felperes irányába felróható magatartást nem tanúsítottak. A felperes panaszát elutasító és a másodfokú hatóság által meghozott jogerős határozat a II.r. alperes részéről a törvényes határidőben született meg. Helytállóan utasította el ezért a jogerős ítélet a II. és III.r. alperesekkel szemben előterjesztett keresetet.

Az I.r. alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelmek közül a zárka alapterületével és légtérével kapcsolatos kereseti kérelmet megalapozottan ítélte meg az elsőfokú bíróság, ez a döntés jogerőre emelkedett. Ebben a körben azt volt szükséges vizsgálni, hogy önmagában ezek a körülmények indokoltá teszik-e nem vagyoni kártérítés megállapítását. A zárka méreteit illetően szakértői vizsgálat elvégzését helytállóan utasította el az elsőfokú bíróság, tekintettel arra, hogy az alaprajz kellő bizonyítékot nyújtott az adatok megállapításához. Jogszabálysértés nélkül, helytállóan mutattak rá az eljáró bíróságok arra, hogy önmagában a személyiségi jogi jogsértés megállapítása még nem alapozza meg a nem vagyoni kártérítést. Ahhoz szükség van arra is, hogy a megállapított jogsértéssel okozati összefüggésben olyan hátrány jelentkezzen a felperesnél, amely csak nem vagyoni kártérítéssel kompenzálható. Jogszabálysértés nélkül, helytállóan mutattak rá az eljáró bíróságok arra, hogy a felperes számára az alapvető hátrányt maga a szabadságvesztés büntetés töltése okozott. Önmagában a körülmények olyan többlethátrányt nem váltottak ki, amely külön nem vagyoni kártérítés megítélését indokolná. Az eljáró bíróságok tehát megalapozottan utasították el a megállapított személyiségi jogi jogsértés vonatkozásában a nem vagyoni kártérítés iránti igényt.

A zárka nyári hőmérsékletével kapcsolatos igényt megalapozottan

utasították el az eljáró bíróságok. Az un. ételbeadó nyílás nyitva tartásával nem lehetett volna az adott helyen kereszthuzatot biztosítani, tekintettel arra, hogy a folyosó másik oldalán fal, nem pedig zárkasor van. Helytállónan állapították meg az eljáró bíróságok azt, hogy az I.r. alperes az ilyen helyzetben tőle elvárható magatartást tanúsította, ez pedig a jogsértés megállapítását, és ezen keresztül kártérítés megfizetésére kötelezést kizárta. Az I.r. alperes részéről a hőségriadó esetére intézkedési tervet készítettek még 2007-ben, ennek rendelkezéseit pedig megtartották. A fogvatartottak, így a felperes részére ivóvizet folyamatosan biztosítottak, lehetőséget kapott a felperes arra, hogy lavórban, hideg vízzel hűtse magát, könnyítettek az elítéltek ruházatán, a BV intézet udvarán használhatták a csapokat és a zuhanyozókat. Helytállónan mutatott rá az elsőfokú bíróság arra, hogy a nagy kánikula mindenkinek és mindenhol plusz megterhelést jelent, annak általános következménye az épületek átmelegedése is.

A felperes külön kérte megállapítani: az I.r. alperes azzal a magatartásával, hogy részére a letétbe helyezett televíziós készüléket nem adta ki, megsértette a felperes művelődéshez való jogát. A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy a felperes nem tartott igényt az I.r. alperesi készülékekre, noha ezzel a művelődési joga biztosítható lett volna. Az elosztó és a tévéantenna tekintetében az eljáró bíróságok jogszerűen arra a megállapításra jutottak, hogy amennyiben a leadott tárgyak a letéti bevételi okiraton pontosan beazonosíthatóak, akkor azt ki kell adni a letevő részére, ha pedig a letéteményes a konkrét vagyontárgyat kiadni nem tudja, azért felelősséggel tartozik. Helytállónan állapították meg az eljáró bíróságok azt, hogy a letéti tárgy ki nem adása vagyoni felelősséget megalapozhat. A felperes azonban a jelen esetben kifejezetten nem vagyoni kárigényt terjesztett elő, személyhez fűződő jogának megsértése

miatt. Mivel a felperes maga sem állította azt, hogy a művelődés egyéb lehetőségeitől az I.r. alperes őt indokolatlanul elzárta volna, önmagában az a körülmény, hogy tartozékok hiányában a saját készülékét a felperes időlegesen nem tudta használni, nem minősül a művelődéshez való jog sérelmének.

Helytállónan állapította meg a jogerős ítélet, hogy a felperes kárigényének elbírálása során az I.r. alperes késedelmesen hozta meg döntését, figyelemmel a 13/1996. (XII.23.) IM rendelet 4. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakra. Ezzel kapcsolatban azonban a felperes nem vagyoni kártérítést megalapozó, személyiségi jogi jogsértésre (tisztességes eljáráshoz való jog) csak a fellebbezésében hivatkozott. A Pp. 235. § (1) bekezdése értelmében a fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására akkor kerülhet sor, ha az új tény vagy az új bizonyíték

az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve, hogy az - elbírálása esetén - reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna. A jelen esetben ezek az előfeltételek nem álltak fenn. Helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy ilyen módon a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére alapozott kereseti kérelem vizsgálatára a másodfokon érdemben nem kerülhetett sor. Ez nyilvánvalóan kizárja azt, hogy ezt az igényt a felülvizsgálati eljárásban vizsgálni lehessen. Nem volt megalapozott a felperes felülvizsgálati kérelme abban a tekintetben sem, hogy az eljáró bíróságok a pernyertesség arányára vonatkozó rendelkezést elmulasztották volna megindokolni. A jogerős ítélet 9. oldalának utolsó előtti bekezdése tételesen kifejti azt, hogy a pertárgy-értékekre figyelemmel miért volt helytálló a felperes 10 %-os pernyertességének megállapítása, tehát a jogerős ítélet az indokolási kötelezettségének ebben a tekintetben is eleget tett a Pp. 221. §-a alapján.

Mindezekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A pervesztes felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a perköltség megfizetésére, amely a jelen esetben az alperesi képviselőnek a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alapján megállapított munkadíját jelenti. A felperes költségmentességben részesült, ezért a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket és a pártfogó ügyvédi díjat az állam viseli a 6/1986 (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján.

Budapest, 2013. január 16.

Dr. Mészáros Máttyás sk. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád sk.
előadó bíró, Böszörményiné dr. Kovács Katalin sk. bíró

A kiadmány hitelül:

Vné

tisztviselő